

ANMELDELSER

Stanley P. Johnson: World population and the United Nations: challenge and response.

Cambridge University Press 1987. 357 s., 23 cm. GBP 12.95.

Specielt for de fattige landes vedkommende er det et problem, at befolkningen vokser hurtigere end produktionen. For FN er denne erfaring af gammel dato, men det har alligevel kun været gennem mange møder og konferencer, at en ny befolkningsspolitik, der refererer sig til denne kendsgerning, er blevet formuleret. Stanley P. Johnson har fulgt denne udvikling inden for FN-systemet detaljeret og præcist i den foreliggende bog. Denne er oven i købet velskrevet og forøvrigt ikke uden morsomme iagttagelser. Fx byttede en række stater meninger mellem to konferencer!

Sofus Christiansen

Biological phosphate removal from wastewaters: proceedings of an IAWPRC specialized conference held in Rome, Italy, 28-30 September 1987. Ed.: R. Ramadori.

Pergamon, Oxford 1987. IX, 379 s., ill. 26 cm. GBP 50.-.

Denne bog er en proceeding fra et specialmøde i IAWPRC vedrørende fosfatfjernelse ved biologisk rensning. I bogen findes 26 artikler (indlæg ved mødet), der omhandler biokemiske/mikrobiologiske processer, modellering og mere praktisk orienterede eksperimenter. Bogen har kun interesse for dem, der på et højere teknisk niveau arbejder med vandkvalitetskontrol.

Henrik Breuning-Madsen

Landscape heterogeneity and disturbance. Ed.: Monica Goigel Turner.

Springer, New York 1987. XI, 239 s., ill. 25 cm. DEM 128.-.

Bogen er en redigeret udgave af indlægge-
ne fra et landskabsøkologisk symposium "The role of Landscape Heterogeneity in the Spread of Disturbance".

Landskabsøkologien behandles fra forskellige faglige synsvinkler, den botaniske er dog den dominerende. Mange af de i alt 12 artikler er case-studies; i disse er eksemplerne hentet fra USA.

Umiddelbart vil geografens interesse

nok først og fremmest fænges af de to indledende, generelle artikler om "state-of-art" og om skala-valgets betydning for landskabsanalyser. Der er imidlertid også inspiration at hente i bogens øvrige indslag, hvor landskabets elementer og mønstre analyseres. Her tages – ud over vegetationsændringer – også etiske og holdningsmæssige forholds betydning for landskabsudviklingen op til behandling.

Anette Reenberg

Mushtagur Rahman: Agriculture in Pakistan. (Geography of world agriculture, 13). Akademiai Kiado, Budapest 1988. 150 s., ill. 24 cm, USD 18.-.

Denne bog om landbruget i Pakistan er et bidrag til den ungarske serie om verdens landbrug.

Alle bøger i denne serie er skåret efter omtrent samme læst. Først får læseren en generel orientering om landet. Klima og hydrologi behandles kort. Dernæst gennemgås landbrugets rolle i Pakistans økonomi. Landbefolkningen behandles i et kapitel, hvor man når omkring til både fordeling af brugsstørrelser og kvindernes andel af landbrugets arbejdsstyrke. Landbrugsreformer og kunstgødning får man også lidt at vide om.

Fordelingen af de vigtigste afgrøder er vist på et kort, som er suppleret med tabeller over få hovedtal for arealer, udbytter og produktion siden 1947.

Bogen afsluttes med en gennemgang af de landbrugs- geografiske regioner i Pakistan.

Det er indlysende, at en fremstilling, som skal dække et så bredt udvalg af temaer, ikke kommer til at gå i dybden med hver enkelt. Men bogen giver en bred førstehånds introduktion til Pakistans landbrugsgeografi.

Anette Reenberg

Henning Sørensen: Råstoffer. Forekomst, forarbejdning, forbrug, forsyning i fremtiden.

Geografforlaget, Brendstrup 1989. 135 s., fig. ill. 26 cm. DKR 148.-. Denne bog handler om nogle udvalgte mineralske råstoffer, deres forekomst, udvinding og anvendelse. Bogen er skrevet med henblik på anvendelse i gymnasiet geografiundervisning. Den er derfor skrevet i et let tilgængeligt sprog, indeholder en del let læselige figurer og tabeller og er opbygget på en pædagogisk god måde. I bogens første kapitler forklares begrebet mineralske råstoffer, deres dannelse samt lokalisering. Der-

efter beskrives udvinding og produktion af de mineralske råstoffer samt efterfølgende udbud og salg (prisdannelse). Endelig diskuteres beholdningen af mineralske råstoffer – kan der fx opstå mangler? – og miljøaspektet belyses.

Henrik Breuning-Madsen

Michael Richter: Natürliche Grundlagen und agrarökologische Probleme im Soconusco und im Motozintla-Tal, Südmexico. Erdwissenschaftliche Forschung, Bd. 20.

Steiner, Stuttgart 1986. 111 s., ill. 30 cm. DEM 74.-. Forfatteren undersøger i første del af bogen det naturlige potentiale, her forstået ret generelt som "mulighed for dyrkning". Undersøgelsen omfatter klima, jordbund og – som indikator – den naturlige plantevækst i Soconusco og Motozintla dalene i Sydmeico. Resultatet præsenteres i en usædvanlig overskuelig og oplysende form.

På basis af analysen udskilles fire grove zoner: Kystsletten, de varmt-fugtige nedre bjergskråninger, de køligt-tågede bjergrygge i Sierra Madre og endelig den varme Motozintla-dal.

For en stabil udnyttelse af disse områder kræves vel tilpassede udnyttelsessystemer, som man vel også har haft, indtil den moderne intensivering etc. tog fart. Denne har generelt resulteret i alvorlig degradering af næsten hele området.

På baggrund af omtalte analyse gives derefter velmotiverede forslag til rehabilitering af regionen baseret på moderne principper med brug af flerafgrøde-dyrkning m.m.

Bogen er af usædvanlig høj kvalitet og af interesse for alle, der arbejder med tropelandbrug, specielt i tørre områder. Dertil fremtræder bogen overordentligt tiltalende med nydelig typografi, illustrationsmateriale osv.

Sofus Christiansen

Karl Lenz: Kanada: eine geographische Landeskunde. (Wissenschaftliche Länderkunden, Bd. 30.)

Wissenschaftliche Buchgesellschaft, Darmstadt 1988. XVII, 489 s., ill. & 1 kort i lomme. 22 cm. DEM 98.-.

Canada er et enormt tyndt befolket land. Næsten 10 mio. km² og kun 26 mio. mennesker giver 2,5 indb. pr. km². Alligevel omfatter Canada en national kerneregion, der er lige så udviklet og industrialiseret som tilsvarende egne i Europa og USA. Den nationale kerneregion udgør et smalt bånd nord for søerne Erie og Ontario og

omfatter desuden St. Lawrence dalen ned- en for søerne. 2-3000 km vestfor findes den veludviklede landbrugsregion: præ- rien, og efter endnu et tusind km's vej vest- på ligger den moderne vestkystby: Van- couver. Resten af nationen er bagland og ødemark.

Denne gode bog beskriver først landska- ber, klima og vegetation. Dernæst koloni- sering og modernisering, råstoffer, indu- stri, regional udvikling og urbanisering. Bogen er desuden problemformulerende og diskuterer emner som kulturel dualisme og etniske mindretal. Teksten er let læst, der er mange og gode kort og en serie af illustrative fotografier. Litteraturlisten er lang og nyttig.

En god og moderne bog fæstet i tradition. Målgruppen er universitetsstudenter, ek- skursionstilrettelæggelse på alle niveauer og alle med interesse for landet.

Christian Wichmann Matthiessen

Burkhard Hofmeister: Australia and its ur- ban centres. (Urbanization of the Earth, 6.) Borntraeger, Berlin 1988. XII, 254 s., ill. 28 cm. DEM 130,-.

Australien er anderledes. Dets store areal (7,7 mio. km²) og omfattende ressourcer modsvarer af en lille befolkning (15 mio). Landet er til gengæld næst efter Island det stærkest urbaniserede i verden (86 %).

Bogen om Australiens urbanisering be- skriver bysystemets udvikling, de forskel- lige byregioner og storbyerne. Desuden forklares den australske bytype som et sær- ligt kultur-genetisk fænomen. Mange gode tabeller, kort og fotos ledsager den grund- ige tekst.

I sig selv er det en god og nyttig bog. Den er desuden et led i den, noget uensartede, serie, som efterhånden skal nå verden rundt og dermed præsentere "Urbanisie- ring der Erde".

Christian Wichmann Matthiessen

S. el Guindy and I. A. Risseuw: Research on water management of rice fields in the Nile Delta, Egypt. (ILRI publication, 41.) Pudoc, Wageningen 1987. 72 s., ill. 24 cm. NLG 26,-.

Denne bog beskriver nogle af de erfaring- er, der er fremkommet i et mere end 10 år gammelt projekt mellem Ægypten og Hol- land vedrørende opdyrkning af dele af Nil- dalen.

Den aktuelle bog beskriver vandings-/af- vandingsproblemer ved risdyrkning i rota- tion med mindre vandingskrævende afgrø- der, som til gengæld kræver god afvanding,

når de dyrkes i deltaområder. Bogen foku- serer på tekniske løsninger af denne pro- blemstilling, og praktiske eksempler fra Nildalen gives.

Henrik Breuning-Madsen

Peter Beaumont, Gerald H. Blake, J. Mal- colm Wagstaff: The Middle East: a geo- graphical study. 2. ed.

Fulton, London 1988. XV, 623 s., ill. 24 cm. Paperback: GBP 16.95.

Den region, bogens titel refererer til, er et ret uhåndterligt begreb; og bogen indledes da også meget passende med en kort defi- nition, uden at man kan siges at blive over- bevist. Det eneste der for alvor samler er, at en meget stor del er aridt (men ikke det hele), at landene har et vist historisk skæb- nefællesskab, at det er en ret stor del af den islamiske verden (langt fra den hele), – og det er jo ikke særligt præcist. Det drejer sig om landene fra Libyen i vest til Iran i øst, – fra Tyrkiet i nord til Yemen i syd, d.v.s. Israel er med, men altså ikke Maghreb, Pakistan og Afghanistan. Regionen er me- get heterogen med hensyn til natur, kultur og økonomisk udvikling, og det er altid en vanskelig sag at skrive en sammenfattende bog om så heterogene sager. Dette taget i betragtning er det dog alt i alt en rimelig opslags- og begyndelsesbog; den er velskre- vet; det er egentlig forbavsende mange de- taljer, der er med; der er mange udmærke- de tematiske kort (almene og specielle) og mange litteraturhenvisninger.

Henning Mørch

Deutscher Geographentag, 46, München 12. bis 16. Oktober 1987: Tagungsbericht und wissenschaftliche Abhandlungen. Hrsg. von Hans Becker und Wolf-Dieter Hütteroth. (Verhandlungen des Deutschen Geographentages, Bd. 46.)

Steiner, Stuttgart 1988. 615 s., fig. 24 cm. DEM 168,-.

Hvert år afholdes i BRD en "geograf-dag", for at få rimelighed i dimensionerne kan man jo som dansker dividere med 10, men alligevel er det et ganske imponerende foretagende. I tilknytning til denne 46. geografdag afholdtes 3 dusin endagsek- skursioner og et dusin fleredages. Denne bog er de mere end hundrede foredrag på stævnet og viser bredden i landets geogra- fiske forskning. Der er ganske mange, me- get interessante sager. Men samlingen vil have størst betydning for dem, der mere eller mindre automatisk får den i hænde. Mange har det med at holde sig ajour med bestemte tidsskrifter og måske heriblandt

også denne årbog; men ellers er bidragene stort set tabt i denne anonyme tryksag, og man vil kun finde artikler af interesse ved henvisninger eller gennem bibliografier.

Henning Mørch

Information China: The comprehensive and authoritative reference source of new China. Vol. 1. Ed. by C.V. James.

Pergamon, Oxford 1989. XXXVI, 440 s., 14 s. kort, ill. 31 cm. Vol. 1-3 USD 795,-.

Første bind af tre i en ganske bekostelig sag – men også en meget informationsrig. Værket må være en nødvendighed for stør- re biblioteker. Dette bind behandler "land og folk" (kunne læses som "geografi"), "hi- storie" (fra forhistorisk tid og til nu), samt "sociale, politiske og juridiske forhold". Værket er udarbejdet af Det Kinesiske Akademi for Samfundsvidenskaber.

Henning Mørch

Pierre Gentelle: Chine: un atlas écono- mique = China: an economic atlas.

Fayard-Reclus, Paris 1987. 112 s., kort. 32 cm FRF 180,-.

På trods af den store interesse, der er for Kina og den åbning, der efterhånden har været ganske mange år, er der endnu et akut behov for informationer om det store land. Her er så et ganske overkommeligt og overskueligt økonomisk atlas. Det er base- ret på statistik med provinserne som basi- sarealer. Med en hovedinddeling i 9 emne- grupper (befolkning, landbrug, industri, transport o.l.) har hver side sit tema, der belyses med 1, 2 eller 4 kort og en kort tekst på fransk, kinesisk (hvis nogen skulle fore- trække det) samt på engelsk, hvad der nok foretrækkes af de fleste af G.T.'s læsere. En afsluttende del, syntese, sammenfatter el- ler regionaliserer i 10 kort ved hjælp af faktor-analyse. Til allersidst er der en "brugsanvisning". Det er en god lille tryk- sag, der vil være helt uundværlig for en- hver, der er interesseret i Kina, og for et- hvert bibliotek.

Henning Mørch

Interregional migration: dynamic theory and comparative analysis. W. Weidlich, G. Haag (eds.).

Springer, Berlin 1988. XIV, 387 s., fig. 25 cm. DEM 148,-.

Bogen er delt i fire dele, der behandler: Almen teori, der opstiller en dynamisk, matematisk migrationsmodel; Regionale migrationsstudier af 6 lande (BRD, Cana- da, Frankrig, Israel, Italien samt Sverige); sammenlignende studier, hvor man dels